

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **I.**, nar. X. v C., naposledy bytom v zahraničí: K., zast. Centrom právnej pomoci, Nám. slobody 12, Bratislava, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-764-20/PO-Ž/2008 zo dňa 6. februára 2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 11/2009-38 zo dňa 3. júla 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 11/2009-38 zo dňa 3. júla 2009 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu č. ČAS: MU-764-20/PO-Ž/2008 zo dňa 6. februára 2009, ktorým odporca podľa ustanovenia 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu na území SR a rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany je vecne správne a v súlade so zákonom. Krajský súd poukázal na to, že dôvody jeho žiadosti o azyl boli objektívne vyhodnotené a komplexne posúdené. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ neuviedol žiadne skutočnosti a nepredložil dokumenty, ktoré by preukazovali opodstatnenosť jeho žiadosti.

Dôvodom odchodu z krajiny bola navrhovateľova obava o svoj život pred mafiou a neskôr políciou. Mafía o neho ako podnikateľa požadovala tzv. „výpalné“, súčasne aj polícia od navrhovateľa požadovala „výpalné“. Následne policajtom platil dva mesiace po 5000 USD a neskôr už 10 000 USD, a to až do apríla 2006, kedy mu údajne manželka vybavila úmrtný list. Podľa krajského súdu takéto dôvody nie sú dôvodmi pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. Krajský súd mal za to, že v konaní sa nepreukázalo, že by bol navrhovateľ opustil krajinu pôvodu z dôvodu obavy z prenasledovania zo strany štátu, armády, polície a taktiež sa nepreukázalo, že by v krajine pôvodu vyvíjal činnosť, pre ktorú by mu hrozila akákoľvek perzekúcia.

Podľa krajského súdu odporca správne posúdil otázku neudelenia doplnkovej ochrany, čo náležite a podrobne aj zdôvodnil vo svojom rozhodnutí. Zo správ o krajine pôvodu navrhovateľa podľa krajského súdu nevyplývalo, že navrhovateľovi v prípade návratu hrozí hrozba vážneho bezprávia špecifikovaného v ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle. Na základe uvedeného napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že odporca v konaní nezistil presne a úplne skutočný stav veci, nepreskúmal dostatočne situáciu v krajine jeho pôvodu a nevysporiadal sa s dôvodmi uvádzanými v konaní o azyle. Obdobne aj krajský súd nesprávne právne posúdil situáciu navrhovateľa ako aj konanie a rozhodnutie odporcu. Navrhovateľ poukázal na to, že patrí k sociálnej skupine obyvateľov, ktorí vykonávajú podnikateľskú činnosť v súlade s právnym poriadkom svojho štátu. Napriek tomu musel navrhovateľ platiť za ochranu najskôr mafii a potom aj polícii. Po nátlaku príslušníkov polície

platil im a nie mafii. Mafia mu podpálila obchod a naďalej žiadala peniaze za tzv. ochranu. Mal strach o svoj život a život svojej rodiny a preto nepožiadal o ochranu nadriadené úrady. Zmena miesta bydliska na území Moldavska by ho neochránila, pretože členovia mafie ho vyhľadali aj na území Ruskej federácie. Po tejto skúsenosti sa rozhodol odísť do vzdialenejšej krajiny (na územie SR), kde požiadal o azyl.

Navrhovateľ s odkazom na zdroj informácií: www.unhcr.org poukázal na to, že korupcia je jedným z najväčších problémov obyvateľov Moldavska. S odkazom na správy o krajine pôvodu (ČTK-20.5.20008 - „Moldavský prezident varuje pred skorumpovanosťou polície „) poukázal na praktiky polície, mučenie a iné zlé zaobchádzanie.

Navrhovateľ súčasne odporcovi vyčítal, že mu neudelil azyl z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle a za nezákonnú považoval aj tú časť rozhodnutia, ktorá sa týkala neposkytnutia doplnkovej ochrany. Poukázal na ohrozenie svojej osoby zo strany polície, ktoré vyjadril v pohovore pred odporcom.

Navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť ako vecne správny. Poukázal na rozporné tvrdenia navrhovateľa uvádzané počas azylového konania (ktorým sa podrobne venoval na str. 2 až 5 rozhodnutia) ako aj na fakt, že navrhovateľ požiadal o azyl až po zadržaní políciou SR, po predchádzajúcom neoprávnenom výkone zamestnania na rôznych miestach na území SR. Táto skutočnosť podľa odporcu nasvedčuje tomu, že navrhovateľ nemal skutočný záujem o udelenie azylu na území SR.

K námietke navrhovateľa, týkajúcej sa príslušnosti navrhovateľa k určitej sociálnej skupine, odporca uviedol, že pojem sociálna skupina podľa zákona o azyle treba definovať ako skupinu osôb, ktorá sa vyznačuje spoločnou charakteristikou objektívne danou alebo ktorú spoločnosť aspoň takto vníma, pričom pôvodcom prenasledovania musí byť štát, politické strany alebo hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia alebo neštátni pôvodcovia, ak možno preukázať, že uvedené subjekty nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním. Činnosť prenasledovateľov, (mafii

a miestnych policajtov) odporca považuje za činnosť fyzických osôb, ktoré zneužívali svoje služobné povinnosti. Navrhovateľ však o ochranu pred nezákonnou činnosťou policajtov ich nadriadené orgány nepožiadali. Problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom na udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanovi možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred príslušnými štátnymi orgánmi. Odporca poukázal na to, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by mu bola pomoc zo strany štátnych orgánov odmietnutá. S poukazom na uvedené navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 3. novembra 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu podľa § 13 ods.1 a § 20 ods. 1 zákona o azyle a neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie,

ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi nepreukázaním opodstatnenosti obáv z dôvodov taxatívne vymedzených v zákone o azyle. Poukázal na rozpory vo výpovediach navrhovateľa, ktorými spochybnil dôveryhodnosť svojich tvrdení. Problémy s mafiou, resp. miestnymi policajtmí neriešil v krajine pôvodu oficiálnou cestou, nevyužil teda možnosť na zjednanie nápravy v krajine pôvodu cestou oficiálnych orgánov, ako nadriadenej zložky miestnej polície, prokuratúry alebo súdu, či využitím vnútorného azylu. Odporca poukázal na rozpory vo výpovediach navrhovateľa, keď v zápisnici zo dňa 12.11.2008 uviedol, že platiť výpalné musel mafii s názvom „Kriša“, počas pohovoru zo dňa 19.1.2009 uviedol, že musel platiť mafii V. B., tiež uviedol, že mafia V. B. nemala konkrétny názov, volal sa iba proste mafia.

Podľa odporcu nedôveryhodne vyznieva aj tvrdenie navrhovateľa, že mu bol mafiou vypálený obchod s ovocím a zeleninou, nakoľko počas spisovania dotazníka uviedol, že inkriminovaný obchod sa mal nachádzať v Kišineve, na ulici I., teda na úplne inej adrese. Nedôveryhodne vyznieva aj tvrdenie o čase, kedy mu mal byť vypálený obchod. V dotazníku uvádzal, že jeho obchod bol vypálený v roku 2007 a v inej časti uvedeného pohovoru uvádza, že sa to stalo 16.3.2008. Nedôveryhodne vyznieva podľa odporcu jeho tvrdenie, že mal prenajaté stánky na Centrálnom trhu v Kišineve, nakoľko zo zápisnice o podaní vysvetlenia, ktorá bola s ním spísaná 10.11.2008 o žiadnych stánkoch nehovoril, ale iba o predaji zeleniny, ďalej uvádzal, že mafia žiadala od neho, aby jej platiť výpalné, výpalné platiť nemohol, lebo mu mafia obchod podpálila. Odporca tiež poukázal na to, že navrhovateľ najskôr tvrdil, že v roku 2005 bol prijatý zákon, na základe ktorého bol povinný platiť poplatky za podnikanie polícii, neskôr tvrdil, že polícia chcela od neho, aby jej platiť výpalné. Odporca poukázal na to, že sa so žiadosťou o ochranu neobrátil na nadriadené zložky miestnej polície, preto s poukazom na rozpory vo výpovediach ako aj na skutočnosťou, že nevyužil možnosť ochrany pred vnútroštátnymi zločkami ochrany práv občanov v krajine jeho pôvodu, vyhodnotil jeho žiadosť o udelenie azylu ako účelovú. Odporca tiež poukázal na to, že navrhovateľ nepožiadaval o azyl na území Rumunska, cez ktoré prechádzal a na území SR požiadaval o azyl až potom, čo bol zadržaný políciou.

S poukazom na správy o krajine pôvodu, ktorých podstatnú časť s uvedeným ich zdrojov v rozhodnutí popísal, odporca v prípade navrhovateľa vylúčil vážne bezprávie v podobe mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, taktiež vylúčil vážne a individuálna ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, pretože v Moldavsku v súčasnosti žiaden ozbrojený konflikt neprebíha. Podľa odporcu možno vylúčiť uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, nakoľko navrhovateľ uviedol, že voči nemu nebolo vedené trestné stíhanie a tiež preto, že Moldavsko patrí medzi krajiny, kde bol trest smrti zrušený. Na základe uvedeného navrhovateľovi v zmysle § 13c/ ods. 1 zákona o azyle navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu, z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že navrhovateľ neuviedol žiaden z relevantných dôvodov pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 12.11.2008 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu bolo to, že mafia ho v roku 2005 odviezla do lesa a rozprávali sa s ním, aby platil poplatky nielen polícii (na základe zákona z roku 2005), ale aj im. Fyzicky ho nenapadli, žiadali aby im platil za to, že ho budú ochraňovať. Šiel na políciu, pri prehliadke mu policajti podstrčili medzi doklady vrečko s neznámou látkou. S tým nemal problémy, ale musel sľúbiť, že bude platiť polícii a oni ho budú chrániť. Ochrany od polície sa nedočkal. Mafiáni mu podpálili stoly na tržnici aj sklad. Potom si prenajal dva stoly na tržnici, kde predával ovocie a zeleninu. Prišli za ním mafiáni, zničili mu stoly aj tovar. Potom sa venoval iba obchodu, ale aj tam mal problémy. Mafiáni mu zráтали koľko im dlží za rok, nezaujímalo ich odkiaľ má na to zobrať. Keďže im z nemal čoho platiť, podpálili mu aj obchod. Bolo to v roku 2007. Tieto udalosti nahlásil polícii, prisľúbili mu, že mafiánov uväznia, ale tí podnikajú naďalej.

Zo zápisnice z pohovoru so žiadateľom o udelenie azylu zo dňa 19.1.2009 vyplynulo, že pohovor bol zameraný na objasnenie dôvodov pre ktoré navrhovateľ požiadal o azyle, najmä na súvislosti s vydieraním zo strany mafie a miestnej polície. Navrhovateľ uviedol, že až do zimy 2004 platil mafii na jej podnet spočiatku 5 000 USD, neskôr chceli 10 000 USD za 9 stánkov, ktoré mal prenajaté od Centrálného trhu. Platil im 7 000 USD. Prestal platiť až potom, čo došlo k prerozdeleniu teritória a prišli za ním traja policajti, jedného z nich poznal aj po mene. Povedali mu, že chcú zatvoriť mafiu a že výpalné budem platiť im. Po 2-3 dňoch prišiel veliteľ polície k nemu a povedal, že ak im nebude platiť výpalné, tak ho zatvorí. Prvé dva mesiace im platil 5 000 USD a neskôr 10 000 USD, takto im platil od zimy 2004 a do apríla 2006, kedy mu manželka vybavila úmrtný list. V tom čase už bol v Moskve. Manželka odišla s dcérou za ním do Moskvy, syn študoval v Kišiňove.

Asi mesiac potom, ako začal platiť policajtom, prišli za ním mafiáni a títo žiadali, aby prestal platiť policajtom a aby platil im. Odmietol to, na druhý deň mu znehodnotili 3,5 tony mäsa, ktoré bolo na pultoch na uvedenom trhu. Oznámil to miestnej polícii, ktorá mu prisľúbila, že sa s mafiou vyrovnajú, že sa mu nič nestane. Toto bolo niekedy v decembri 2004. Asi pol roka si ho nikto nevšímal. V roku 2005 mu mafiáni znehodnotili južné ovocie, ktoré mal na trhu. Znova šiel na políciu za veliteľom, na polícii s ním nespísali žiadnu zápisnicu, veliteľ si do neho vypýtal 20 000 USD na auto. Peniaze mu dal, nikdy mu ich nevrátil. Túto skutočnosť neoznámil jeho nadriadenému.

V mesiacu februári alebo v marci 2006 boli za ním mafiáni a žiadali od neho vyše 70 000 USD za dobu, čo im neplatil, ale platil policajtom. Dostal lehotu 4 dní na zaplatenie. Rozhodol sa odcestovať do Moskvy, manželka mu vybavila úmrtný list. Aj policajti si mysleli, že zomrel. Mafiáni sa dozvedeli, že je živý, prišli k jeho otcovi, aj otcovi vypálili obchod. Policajtom platila výpalné manželka, mafiánom neplatil nikto. Mafiáni nechodili ani za jeho manželkou. Keď sa však dozvedeli, že žije, vyhľadali aj manželku a chceli od nej, aby im zaplatila 250 000 USD. 16.3.2008 volali manželke hasiči, že horí ich dom. Z Kišiňova, kde prišiel za manželkou sa zdržali asi týždeň, potom spoločne aj s dcérou odcestovali do Moskvy. Na otázku, či mal nejaké problémy v Moskve, odpovedal, že nemal.

Je teda zrejme z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom,

že navrhovateľ zakladá svoju žiadosť na dôvodoch, ktoré nie je možné subsumovať pod dôvody v zmysle § 8 zákona o azyle.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a navrhovateľovi azyl neudelil, nepochybil, a krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporcu z týchto dôvodov za zákonné.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S týmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu až potom, čo bol zadržaný príslušníkmi polície SR za účelom objasnenia pobytu na území SR, Ako dôvod žiadosti o udelenie azylu uviedol strach pred mafiou a miestnou políciou, ktorej mal platiť výpalné.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom

problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľa o údajných konfliktoch s mafiou a miestnou políciou boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľa dôvodné, pretože navrhovateľ nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu pred prípadnými útokmi členov uvedenej strany.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil, pretože jeho údajné konflikty a problémy s členmi mafie a príslušníkmi miestnej polície nebolo možné pričítať verejnej moci v krajine pôvodu, na ktorú sa podľa vlastného vyjadrenia so žiadosťou o poskytnutie ochrany ani neobrátil.

K odvolacej námietke navrhovateľa, vzťahujúca sa k jeho tvrdeniu o „príslušnosti k určitej sociálnej skupine“ sa javí vzhľadom k okolnostiam daného prípadu ako nedôvodná, nakoľko **navrhovateľ nenaplnil konkrétnym obsahom žiaden z pojmových znakov definície sociálnej skupiny**, tak ako je vymedzený v ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) **zákona o azyle**, podľa ktorého ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že **skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.**

Odvolací súd s poukazom na citované ustanovenie zákona o azyle, z ktorého bolo potrebné pri posudzovaní dôvodov navrhovateľa o udelenie azylu vychádzať, poukazuje na to, že tvrdenie navrhovateľa o príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak zostalo len v rovine blanketárne uplatnenej námietky.

Rozhodujúcim dôvodom pre udelenie azylu je predovšetkým existencia odôvodneného strachu z prenasledovania smerujúceho voči žiadateľovi o azyl ako príslušníkovi takejto sociálnej skupiny zo strany štátnych orgánov príslušnej krajiny, prípadne zo strany niektorých zložiek obyvateľstva, ktoré nerešpektujú normy stanovené v zákonoch dotknutej krajiny, pričom štátne orgány vedome takéto konanie tolerujú a odmietajú, resp. nie sú schopné zabezpečiť pred takýmto konaním jednotlivcovi účinnú ochranu.

Skutočnosť, že politický systém v krajine pôvodu navrhovateľa dáva jednotlivcom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, naviac navrhovateľ nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu v sporoch o majetky s príbuznými.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrany, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

K odvolacej námietke navrhovateľa ohľadne nesprávneho posúdenia žiadosti o udelenie azylu z humanitných dôvodov, považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že krajský súd sa podrobne zaberá všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady, v podrobnostiach na tieto správne závery krajského súdu odvolací súd odkazuje. Zákon výslovne neukladá povinnosť správnomu orgánu uviesť do výroku negatívne rozhodnutie

o neudelení azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle. Keďže nejde o nárok, o ktorom musí rozhodnúť správny orgán ex lege, ale o výsledok správneho uváženia správneho orgánu, ktorý nie je preskúmateľný súdom, námietka navrhovateľa, že správny orgán sa možnosťou udelenia azylu z humanitných dôvodov nezaoberal neobstojí.

Pokiaľ teda odporca napriek neexistencii objektívnych dôvodov pre udelenie azylu (v zmysle § 8 zákona o azyle) nezistil vzhľadom na chýbajúce predchádzajúce tvrdenie navrhovateľa o ich existencii žiadnu subjektívnu okolnosť, ktorá by zakladala sama o sebe dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov a o udelení azylu z humanitných dôvodov nerozhodol, nepochybil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval uvedenú námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil. Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany, ktoré krajský súd považoval za zákonné, bolo vecne správne a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 3. novembra 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová